

ΑΠΟΦΗ

Ηρθε η ώρα να αναλάβουν δράση οι πγέτες

Του ΘΑΝΟΥ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Χθες συμπληρώθηκαν δύο μήνες από την πρώτη ενημέρωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) για μια «πνευμονία αγνώστου αιτιολογίας» στην Κίνα, δηλαδή για τον COVID-19 (novel coronavirus), που απασχολεί τώρα όλη την ανθρωπότητα.

Χθες δημοσιεύθηκε και σε ένα από τα πιο έγκριτα διεθνή ιατρικά επιστημονικά περιοδικά, το New England Journal of Medicine, το κεντρικό άρθρο - editorial που υπογράφεται από έναν από τους σημαντικότερους επιχειρηματίες της γενιάς μας, τον Μπιλ Γκέιτς.

Σε ένα άρθρο-μανιφέστο, ο Μπιλ Γκέιτς υπογραμμίζει τις δύο βασικές ευθύνες που πρέπει να αναλάβουν οι πγέτες: να λύσουν το άμεσο πρόβλημα της επιδημίας αλλά και να αποτρέψουν την επανάληψή της. Στην παρούσα κρίση με την επιδημία του νέου κορωνοϊού έχουμε δύο κρίσιμα στοιχεία που μας κάνουν να αναρωτιόμαστε αν η επιδημία αυτή γίνει πανδημία και αν είναι αντίστοιχου βελτινεκούς με τη γρίπη του 1918, αυτή που την περιμένουμε μία φορά ανά αιώνα. Το πρώτο στοιχείο, κατά τον Μπιλ Γκέιτς, είναι ότι η θνητότητα του COVID-19 είναι 1%, δηλαδή στους 100 νοσούντες ο 1 πεθαίνει. Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι ο 1 ασθενής κατά μέσον όρο μεταδίδει την ίωση σε 2 ασθενείς, δηλαδή με εκθετικό τρόπο. Ταυτόχρονα, υπάρχει ισχυρή ένδειξη ότι μπορεί να μεταδοθεί από άτομα που ασθενούν ελαφρά ή είναι και ασυμπτωματικά.

Πώς πρέπει να χειρίστούμε την κατάσταση από εδώ και πέρα; Ο Μπιλ Γκέιτς υπογραμμίζει:

1. Σε πολιτικό επίπεδο, είναι κρίσιμη η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών και η προσφορά βο-

πήσεις από τα πιο εύπορα κράτη στα πιο αδύναμα, ώστε όλοι μαζί να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την επιδημία. Τονίζεται η σημασία της ενίσχυσης των λιγότερο οικονομικά ανεπτυγμένων χωρών, ώστε τα συστήματα υγείας τους να μπορούν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες της επιδημίας. Η κατάρρευση των συστημάτων υγείας στις χώρες της Αφρικής και της Ανατολικής Ασίας εγκυμονεί τον κίνδυνο επιτάχυνσης

Ο Μπιλ Γκέιτς τους καλεί να λύσουν το άμεσο πρόβλημα της επιδημίας και να αποτρέψουν την επανάληψή της.

της κυκλοφορίας του ιού παγκοσμίως και μεγαλύτερο αντίκτυπο της επιδημίας.

2. Σε τεχνικό επίπεδο, σύγχρονα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να επιταχύνουν τη διαλογή των εκατοντάδων υποψήφιων μορίων και την επιλογή των καταλληλότερων προς περιατέρω προκλινική και κλινική ανάπτυξη, τόσο στα εμβόλια όσο και στην κατάλληλη αντιτική φαρμακευτική αγωγή. Ήδη ετοιμάζονται έως και οκτώ υποψήφια εμβόλια για να δοκιμασθούν σε κλινικές μελέτες που, αν βρεθούν ασφαλή σε δοκιμές σε μοντέλα ζώων, μπορούν να δοκιμασθούν σε ανθρώπους από φέτος τον Ιούνιο.

3. Σε ερευνητικό επίπεδο, σε περιόδους κρίσης χρειάζονται ισχυρές διπλωματικές διεργασίες, ώστε να πραγματοποιηθούν εντός στενών χρονικών πλαισίων μαζικές κλινικές μελέτες στους ανθρώπους και να επιτα-

χυνθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης αποτελεσματικών φαρμάκων. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να κατασκευαστούν δομές ικανές να παράγουν εμβόλια και αντιτικά φάρμακα σε σύντομο χρονικό διάστημα και σε δόσεις ικανές να καλύψουν την παγκόσμια κοινότητα με ρυθμιστικούς κανόνες που θα παρέχουν ταχεία έγκριση, χωρίς να επηρεάζεται η ασφάλεια των ασθενών.

4. Σε οικονομικό - πολιτικό επίπεδο, ειδικές συμφωνίες απαιτείται να ενεργησούνται νεών φαρμάκων και των κρατών και της φαρμακευτικής βιομηχανίας, ώστε να υπάρχει από κοινού -δημόσια και ιδιωτική- χρηματοδότηση για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων και να μειωθεί το επενδυτικό ρίσκο. Παράλληλα, προτείνεται να δημιουργηθούν: α) διακρατικές δομές με εκπαιδευμένο ιατρικό προσωπικό, β) συστήματα επιπτήρωσης των οποίων τα δεδομένα θα είναι άμεσα διαθέσιμα σε όλες τις κυβερνήσεις και γ) αποθηκευμένες προμήθειες που θα είναι διαθέσιμες στα σημεία ανάγκης.

5. Ο απότερος στόχος είναι τελικά στην πανδημία να παρέχονται οικονομικά προστιτά φάρμακα, εμβόλια και αντιτικά στο σύνολο του πληθυσμού παγκοσμίως.

Και ο επίλογος του άρθρου που υπογράφεται από τον Μπιλ Γκέιτς λέει ότι η αλλαγή των πρακτικών της ανθρωπότητας απέναντι σε απειλές όπως ο COVID-19 απαιτεί κεφάλαια δισεκατομμυρίων. Ομως, πραγματικά τα ποσά αυτά ωχριούν μπροστά στις ανθρώπινες ζωές, αλλά και στο συνολικό οικονομικό κόστος μιας πανδημίας. Ηρθε η ώρα οι πγέτες να αναλάβουν πραγματική δράση και δεν υπάρχει ώρα για κάστιμο.

* Καθηγητής Ιατρικής Σχολής, πρύτανης ΕΚΠΑ.

